

prognozowanych uznawanych za odpowiedzialne w największym stopniu za sukces rozwojowy regionów, a stanem ich rozwoju na terenie województwa.

Identyfikacja tych już obecnie występujących i prognozowanych uwarunkowań, a także aspiracje formułowane na poziomie regionu, wskazują optymalną koncepcję (model) funkcjonowania i rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego w ujęciu przestrzennym. Koncepcja ma na celu stwarzanie warunków przestrzennych dla realizacji długofalowego celu nadrzędnego rozwoju regionu, przy uwzględnieniu różnicowań występujących w przestrzeni województwa, w tym niejednorodnego rozmieszczenia uwarunkowań sprzyjających lub ograniczających możliwości jego osiągnięcia.

Koncepcja rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego ukazuje sposób jego funkcjonowania i rozwoju do roku 2030 w oparciu o zbiór podstawowych założeń, zasad i relacji oraz pośrednio zbiór niezbędnych i skoncentrowanych działań w zakresie najważniejszych aspektów społeczno-gospodarczych mających miejsce w przestrzeni województwa. Możliwości kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej regionu są ograniczone i dotyczą tylko niektórych aspektów. Pozostałe są zdeterminowane przez uwarunkowania przyrodnicze lub powiązania z systemem społeczno-gospodarczym kraju i stanowią pewne niezmiennicze ramy dla kształtowania rozwoju regionu. Niemniej jednak, oprócz działań o charakterze horyzontalnym, wspólnym dla całego obszaru województwa, pewien zakres interwencji mającej na celu kształtowanie rozwoju województwa, może i powinien być różnicowany w dostosowaniu do predyspozycji przestrzennych.

Wyjaśnić należy relacje pomiędzy: niniejszą koncepcją, a ideą przyspieszenia oraz zapisem celów i kierunków rozwoju. Sformułowanie celów i kierunków, to tzw. operacjonalizacja idei przyspieszenia – czyli pogrupowany tematycznie zakres działań, które należy wykonać, aby ideę przyspieszenia zrealizować. Natomiast koncepcja rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa wyjaśnia sposób organizacji przestrzeni, w której idea przyspieszenia będzie realizowana. Jak wskazano wcześniej, ta przestrzeń w zakresie wielu zagadnień nie może być kształtowana – wręcz przeciwnie, to ona wyznacza ramy dla prowadzenia planowanych działań i procesów rozwojowych w określony sposób, wymuszony niezmiennymi uwarunkowaniami. Niemniej jednak – w niektórych aspektach te ramy mogą być kształtowane – w sposób, który będzie sprzyjał przyspieszeniu rozwoju. O ile na przykład sieć dróg wojewódzkich należy uznać za czynnik praktycznie niezmienny w perspektywie najbliższej dekady, to już wybór, które odcinki tych dróg powinny być traktowane priorytetowo, bo sprzyjają osiągnięciu celów rozwojowych, jest przykładem świadomego stymulowania rozwoju; o ile sieć miast należy uznać za czynnik niezmienny, to już wybór jakiego rodzaju działalności w nich realizowane zamierza się wspierać i wzmacniać oraz w jaki sposób będzie się to robić, jest przykładem świadomego stymulowania rozwoju. Na etapie formułowania celów i kierunków rozwoju województwa, bardzo niewiele z tych ustaleń będzie określonych w sposób pozwalający na jednoznaczną identyfikację terytorialną konkretnego miejsca ich realizacji – bo większość ustaleń będzie dotyczyć całej przestrzeni województwa, ale to właśnie koncepcja pokazywać będzie zróżnicowane przestrzennie warunki ich realizacji. Rozwinięciem koncepcji będzie sporządzony w ślad za strategią, plan zagospodarowania przestrzennego województwa, który jest przestrzennym wyrazem ustaleń strategii, swoistym dokumentem branżowym z dziedziny „organizacji przestrzeni i kształtowania jej zagospodarowania”.

Koncepcja funkcjonowania województwa kujawsko-pomorskiego (w ujęciu funkcjonalno-przestrzennym) na III dekadę XXI wieku została sformułowana w oparciu o następujące założenia:

- odnoszenie się wyłącznie do zagadnień mających fundamentalne znaczenie dla rozwoju województwa i stosunkowo trwałych – tworzących ramy jego rozwoju, z pominięciem zagadnień szczegółowych, nieistotnych w skali regionalnej lub w dłuższym okresie,
- całościowe spojrzenie na problematykę rozwoju regionu, co w konsekwencji umożliwi osiągnięcie optymalnych efektów, znacznie większych niż miałyby to miejsce poprzez kreowanie pojedynczych działań podejmowanych dla poszczególnych zagadnień,
- oparcie modelu na trzech podstawowych systemach: *przyrodniczym*, *osadniczym*, *transportowym* oraz na uzupełniającym ujęciu *punktowym*, *liniowym* i *przestrzennym*. Systemy te zazębiają się tworząc razem uwarunkowania dla rozwoju społecznego i gospodarczego regionu, a funkcjonując w wymiarze zarówno wewnętrznym jak i zewnętrznym są ze sobą połączone i niejednokrotnie ich prawidłowe funkcjonowanie jest od siebie uzależnione. Poza ww. systemami wpływ na rozwój regionu mają elementy niepołączone w system, ale w równie ważnym stopniu decydujące o możliwościach jego funkcjonowania, tj. miejsca, obiekty, inwestycje odznaczające się cechami potencjalnie wyróżniającymi region pozytywnie i budującymi jego przewagę konkurencyjną w skali kraju oraz obszary